

Organizacija varstva pred požarom in aktivna požarna zaščita

Tako posameznike kot tudi organizacije in skupnosti je potrebno vedno znova opozarjati na pomen in nujnost izvajanja preventivnih ukrepov varstva pred požarom (VPP). Razdelimo jih lahko na prostorske, gradbene, tehnološke, tehnične in organizacijske ukrepe, ki zmanjšujejo možnost za nastanek požara, ob njegovem nastanku pa zagotavljajo varno evakuacijo ljudi in premoženja ter preprečujejo njegovo širjenje.

Ukrepi in zahteve požarne varnosti so v veliki meri odvisne od stopnje požarne ogroženosti posameznega objekta, ki se določi po predpisani metodologiji. Podatke o oceni požarne ogroženosti je na ravni podjetja mogoče pridobiti v požarnem redu, možne stopnje so navedene v lestvici na desni.

KAKO JE ZA VARSTVO PRED POŽAROM ODGOVOREN LASTNIK ALI UPORABNIK PROSTOROV?

V skladu s 36. členom Zakona o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 3/07) je **lastnik ali uporabnik stanovanjskih, poslovnih in industrijskih objektov odgovoren za varstvo pred požarom**. Lastnik ali uporabnik lahko pooblasti ustrezno usposobljeno fizično ali pravno osebo, ki je odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred požarom – pooblaščenca oseba za izvajanje ukrepov varstva pred požarom. V večstanovanjskih hišah je to lahko kar ustrezno usposobljen upravnik.

Pooblaščenca oseba izvaja letne kontrolne preglede, izdela zapisnik, opozarja in skrbi za varstvo pred požarom - založenost hodnikov, odtujeni gasilniki, periode aktivne požarne zaščite, meritev strelovodov in elektroinstalacij ..., skrbi tudi za vodenje vseh predpisanih evidenc v skladu Pravilnikom o požarnem redu. **Če je v objektu več kot 100 ljudi ali je ogroženost v skladu z oceno požarne ogroženosti najmanj srednja (zadostuje eden od obeh pogojev) mora lastnik ali uporabnik najmanj enkrat letno izvesti praktično usposabljanje evakuacije iz objekta.**

Za pooblaščenca osebo se lahko odločijo tudi lastniki ali uporabniki manjših in manj ogroženih objektov, ker s tem pridobijo strokovno usposobljeno fizično ali pravno osebo, ki je odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred požarom.

Stopnje požarne ogroženosti

Avtor:
mag. Ivan Božič, univ. dipl. inž. el.
ZVD Zavod za varstvo pri delu

KDO POTREBUJE POŽARNI RED IN KAJ MORA TA VSEBOVATI?

Lastniki ali uporabniki stanovanjskih objektov (razen eno- in dvostanovanjskih stavb) ter lastniki ali uporabniki poslovnih in industrijskih objektov morajo izdelati požarni red v skladu s 35. členom Zakona o varstvu pred požarom.

V skladu s Pravilnikom o požarnem redu (Ur.l. RS, št. 52/07, 34/11, 101/11) požarni red vsebuje:

1. organizacijo varstva pred požarom, zlasti naloge in odgovornosti zaposlenih oziroma stanovalcev pri preprečevanju nastanka požara;
2. ukrepe varstva pred požarom, ki jih zahtevajo delovne in bivalne razmere, kot so prepoved kajenja, uporaba odprtega ognja ali orodja, ki iskri, tam, kjer je to prepovedano;
3. odstranjevanje vseh gorljivih snovi, ki niso potrebne za nemoten potek dela, iz požarno ogroženih prostorov;
4. podatek o predvidenem številu uporabnikov glede na namembnost stavbe oziroma prostorov v njej;
5. ukrepe zaradi nevarnosti eksplozije, gorljivih odpadkov, električnih, plinskih naprav in drugih virov vžiga;
6. ukrepe za varno evakuacijo in hitro intervencijo;
7. druge preventivne in aktivne ukrepe varstva pred požarom, način in kontrolo izvajanja teh ukrepov;
8. navodila za ravnanje v primeru požara, zlasti naloge in postopke za ukrepanje zaposlenih, obiskovalcev ali gostov oziroma stanovalcev ob nastanku požara, podatke o službah, ki jih je treba obvestiti o požaru ter naloge in odgovornosti zaposlenih oziroma stanovalcev po požaru;
9. vrste in načine usposabljanja zaposlenih oziroma stanovalcev.

Vsebina požarnega reda mora biti smiselno prilagojena posebnostim in namembnosti posameznega objekta ali njegovega dela. **S požarnim redom mora biti seznanjen vsak zaposleni.**

Delodajalec mora ob določenih pogojih (glede na število zaposlenih in stopnjo požarne ogroženosti) v požarnem redu določiti osebe za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije, kakor tudi vrste in načine njihovega usposabljanja.

Obvezne priloge požarnega reda so:

- » **izvleček požarnega reda**, ki mora biti izdelan na formatu A4 ali A3, obrobjen z 10 mm širokim rdečim robom, nameščen na vidnem mestu in mora vsebovati osnovne podatke o organizaciji in ukrepih varstva pred požarom ter navodila za posameznike;
- » **evidenčni listi o rednem vzdrževanju**, pregledih, preizkusih opreme, naprav in drugih sredstev za varstvo pred požarom, vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite ter izvajanju drugih ukrepov varstva pred požarom;
- » **evidenčni listi o usposabljanju zaposlenih** za varstvo pred požarom ter seznanitvi s požarnim redom;
- » **evidenčni listi o požarih, eksplozijah in gasilskih intervencijah**;
- » **kontrolni listi**.

KDAJ POTREBUJEMO POŽARNI NAČRT IN NAČRT EVAKUACIJE?

Za požarno bolj ogrožene objekte (ogroženost najmanj stopnja 3) in za objekte, v katerih je lahko hkrati več kot 100 ljudi, je treba izdelati tudi požarne načrte in načrte evakuacije. Požarni načrt mora biti izdelan tudi za objekte, ki so opremljeni s sončno elektrarno, povezano na javno električno omrežje. Izvod požarnega načrta je potrebno izročiti gasilski enoti, ki opravlja javno gasilsko službo na območju, kjer se nahaja objekt. Načrte evakuacije je potrebno izobesiti v objektu.

TUDI USPOSABLJANJE JE DEL VARSTVA PRED POŽAROM

Obveznost delodajalca je, da je vsak, ki je redno ali začasno oziroma občasno zaposlen pri njem, usposobljen za varstvo pred požarom. Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom podrobneje

opredeljuje vrste in načine usposabljanja zaposlenih in drugih oseb:

- » usposabljanje zaposlenih za VPP,
- » usposabljanje in preizkus usposobljenosti za gašenje usposobljenih oseb,
- » usposabljanje oseb, odgovornih za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije,
- » usposabljanje varnostnikov in operaterjev varnostno nadzornih centrov (VNC), ki izvajajo požarno varovanje (določeno tudi s posebnim predpisom).

Vsi delodajalci so zavezani izvajati usposabljanja zaposlenih, ki so navedena v 1. in 3. alineji. Delodajalci, ki imajo v delovnem procesu postopke, kjer je potrebno izvajati požarno stražo, so dolžni izvajati tudi usposabljanje iz 2. alineje. Usposabljanje varnostnikov, ki imajo licenco za izvajanje nalog požarnega varovanja, je določeno s posebnim predpisom.

Na osnovi Zakona o varstvu pred požarom (21.čl. – usposabljanje prebivalstva) je predpisano tudi usposabljanje stanovalcev v večstanovanjskih stavbah, ki se izvaja z neobveznimi oblikami usposabljanja.

V kolikor delodajalec za izvajanje ukrepov VPP določi zaposleno osebo, ji mora najmanj enkrat letno omogočiti strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje. Enako velja za pooblaščen upravitelje v večstanovanjskih stavbah.

Obvezno je tudi periodično usposabljanje za odgovorne osebe za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije in preizkus usposobljenosti vsaka 3 leta. Programi usposabljanja morajo biti specifični (upoštevati vrsto dela in delovno okolje) in določeni v požarnem redu.

KDAJ JE POTREBNA POŽARNA STRAŽA?

Po nekaterih podatkih kar 10 % požarov povzročijo vroča dela, kot so varjenje, brušenje ipd., ki jih izvajalci izvajajo brez ustrezne požarne straže.

Tudi nekaj odmevnih požarov v tem in preteklem letu je bilo po vsej verjetnosti povzročenih na ta način. Veliki materialni škodi in stiski številnih stanovalcev, delavcev in lastnikov objektov bi se izognili, če bi dosledno upoštevali zahteve glede izvajanja požarne straže. V katerem primeru in kdo jo mora izvajati, je razvidno iz spodnje sheme.

Požarna straža se mora izvajati, dokler traja povečana požarna ogroženost. Opravljajo jo za gašenje usposobljene osebe, katere, je prav tako razvidno iz spodnje sheme.

Gasilska zveza Slovenije je izdala priročnik Priporočilo za izvajanje požarnih straž, ki je namenjen gasilcem in tistim, ki se v podjetjih soočajo z izvajanjem požarnih straž ob delih in opravilih, kot to v 37. členu zahteva Zakon o varstvu pred požarom. Priporočilo se sklicuje na veljavne predpise, kot podlaga za pisanje pa so služila osnovna načela gasilske taktike, izkušnje avtorjev ter primeri dobre in slabe prakse.

KAJ JE POŽARNO VAROVANJE?

Področje fizičnega in tehničnega požarnega varovanja ureja Pravilnik o požarnem varovanju (Ur. list RS 107/07).

Fizično požarno varovanje obsega zlasti preventivni pregled varovanega objekta med obhodom, preverjanje stanja v varovanem objektu po prejemu signala, obveščanje pristojne gasilske enote ob požaru oziroma gašenje začetnega požara ter drugo ustrezno ukrepanje kot je določeno za varovani objekt z načrtom požarnega varovanja. Opravlja ga varnostnik, ki je trajno, občasno, med obhodom ali po prejemu signala navzoč v varovanem objektu.

Tehnično požarno varovanje obsega nadzor prenosa signalov od vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite v varovanem objektu do varnostno nadzornega centra (VNC), prenos povezav oziroma informacij VNC z varnostniki ter obveščanje in ukrepanje ob požaru, če je tako določeno za varovani objekt z načrtom požarnega varovanja. Opravlja ga operater VNC.

Izvajalec požarnega varovanja lahko požarno varuje samo objekte, za katere zagotovi ukrepanje, določeno z načrtom požarnega varovanja, najkasneje 15 minut po sprejemu signala v VNC. Za vsak varovani objekt mora biti izdelan načrt požarnega varovanja, ki je sestavni del pogodbe o izvajanju požarnega varovanja.

KAJ SO SISTEMI AKTIVNE POŽARNE ZAŠČITE?

Sistemi aktivne požarne zaščite (sistemi APZ) se vgrajujejo z namenom omogočiti hitro odkrivanje in javljanje požara, alarmiranje, varno evakuacijo ter učinkovito gašenje. Med sisteme APZ uvrščamo:

- » sisteme za odkrivanje in javljanje požara ter alarmiranje;
- » naprave za odkrivanje, javljanje in gašenje v transportnih cevovodih;
- » naprave za odkrivanje, javljanje prisotnosti gorljivih plinov ali par v zraku;
- » vgrajene gasilne sisteme s tekočimi gasili, plini ali praški;
- » naprave za požarno vodno hlajenje s polivanjem ali škropljenjem (npr. sprinkler);
- » vgrajene naprave za znižanje koncentracije kisika;
- » avtomatske sisteme za nadzor nad dimom in produkti zgorevanja ter odvod dima in toplote;
- » sisteme za vzpostavljanje nadtlaka zraka v prostorih, katerih osnovni namen je aktivna požarna zaščita;
- » varnostno razsvetljavo v celotnem objektu;
- » naprave in opremo, ki služi za pogon in krmiljenje požarnih ali gasilskih dvigal;
- » druge vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite.

Sestavni del posameznega vgrajenega sistema APZ je lahko tudi krmiljenje avtomatske opreme, sistemov in elementov za požarno zaščito (požarna vrata, vrata na izhodihi, deblokade vrat, požarne lopute in druge podobne naprave) ali drugih elementov v povezavi s sistemom ter daljinski prenos signala do sprejemnika, naprave za oskrbo z električno energijo, ki služijo za pogon naprav in opreme za požarno zaščito,

črpalne postaje, namenjene za gašenje ali hlajenje z vodo in druge naprave.

Redno vzdrževanje oziroma postopki in obseg tehničnega nadzora vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite so določeni v Pravilniku o pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite (v nadaljevanju pravilnik). Pravilnik sicer v prvi vrsti določa obseg preizkusov, način izdaje potrdila o brezhibnem delovanju ter pogoje za fizične in pravne osebe, ki preizkušajo sisteme.

Zavezanec, to je investitor, lastnik, uporabnik ali upravnik stanovanjskih, poslovnih in industrijskih objektov, v katerih mora biti vgrajen en ali več sistemov APZ, mora pridobiti potrdilo o brezhibnem delovanju za vsako vrsto vgrajenega sistema. Potrdilo, ki je sestavni del dokazila o zanesljivosti objekta, je treba pridobiti za:

- » novo vgrajene oziroma rekonstruirane sisteme APZ;
- » razširjene, spremenjene ali zamenjane vgrajene sisteme;
- » vgrajen sistem aktivne požarne zaščite, če je bil sistem aktiviran in ni bil vzpostavljen v prvotno stanje v treh dneh po aktiviranju.

Pregledovanje in preizkušanje vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite lahko opravlja pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki pridobi pooblastilo za pregledovanje in preizkušanje vgrajenih sistemov APZ.

Lastnik ali upravnik objekta mora skrbeti za redno vzdrževanje sistemov APZ v rokih (glej seznam v nadaljevanju prispevka) in na način, kot izhaja iz navodil proizvajalca oziroma izvajalca, ki je sistem vgradil. Vzdrževanje lahko izvajajo le pooblaščenim vzdrževalci. Naloga lastnika je tudi obnavljati potrdila o brezhibnosti vgrajenega sistema in hranjenje dokumentacije o pregledovanju in preizkušanju ter o rednem vzdrževanju dokler je sistem v obratovanju.

Potrdila o brezhibnem delovanju vgrajenega sistema aktivne požarne zaščite zavezancu ni treba pridobiti za sistem, ki ga je vgradil, čeprav njegova vgradnja ni predpisana.

Vrste sistemov aktivne požarne zaščite

SISTEMI ZA JAVLJANJE POŽARA

Sistemi javljanja požara vsebujejo centralo (priklopljeni na dežurni center, ki izvaja intervencije oz. se v objektu nahaja 24-urno dežurno mesto), dimne, termične, linijske in ročne javljalnike požara. Preko požarne centrale se lahko krmilijo tudi druge naprave, kot so na primer požarne lopute, odvod dima in toplote, odpiranje evakuacijskih vrat, deblokada kontrole pristopov, zapiranje požarnih vrat, vklop siren in tako dalje.

Periodika: periodični pregled in preizkus sistema aktivne požarne zaščite – rok: 5 let

Redno vzdrževanje: 4 x letni servis, oz. po navodilih proizvajalca; obvezna pogodba za servisiranje s pooblaščenim serviserjem.

NAPRAVE ZA JAVLJANJE PRISOTNOSTI PLINOV, NA PRIMER CO

Običajno so vezane na sistem javljanja požara, preizkušene z rednimi preizkusi javljanja požara. Skleniti je potrebno pogodbo za vzdrževanje, pri čemer se zagotovi kalibriranje javljalnikov 1 x letno. Lahko je tudi povsem samostojen sistem oz. samostojna centrala. V kolikor se nahajata na objektu tako centrala za javljanje prisotnosti plinov kot požarna centrala, morata biti med seboj povezani.

Periodika (pregled in preskus – potrdilo): 2 leti.

Redno vzdrževanje: 4 x letni servis, oz. po navodilih proizvajalca, obvezno 1x letno kalibracijo senzorjev za plin; pogodba za servisiranje s pooblaščenim serviserjem.

NAPRAVE ZA ODVOD DIMA IN TOPLOTE

Namenjene so odvajanju dima in toplote iz prostorov ob požaru, lahko je sistem z naravnim ali mehanskim prezračevanjem, lahko so vezane na sistem javljanja požara ali pa se aktivirajo ob določenih temperaturah (ampule). Sistem običajno sestavljajo lopute (kupole, okna ipd.) na vrhu stopnišča ali mansarde skupnega prostora. V kolikor je prezračevanje mehansko, pa še strojna naprava (prezračevalni kanali, ventilator ...).

Sistem za odvod dima in toplote sestavljajo tako površine za odvod kot tudi dovod svežega zraka. Za pravilno delovanje ODT je potrebno zagotoviti stalno odprto dovodno površino zraka (lahko se krmili preko požarne centrale ali se odprtost dovodne površine zagotovi z ročnim odpiranjem in ustreznim mehanizmom, ki zagotavlja stanje stalne odprtosti) v sorazmerju 1,5 odvodne površine.

Periodika: 5 let.

Redno vzdrževanje: pogodba za servisiranje z izvajalcem, ki je usposobljen za opravljanje te storitve.

SISTEMI ZA VZPOSTAVLJANJE NADTLAKA V PROSTORIH

Sistemi za vzpostavljanje nadtlaka v prostorih, npr. v stopniščih preprečujejo vdor dima v prostor s čimer se zagotavlja evakuacija oseb po stopnišču. Sestavljajo ga ventilator in odprtine, sistem je običajno vezan na sistem javljanja požara.

Periodika: 5 let.

Redno vzdrževanje: zagotoviti redno vzdrževanje v skladu z navodili proizvajalca.

Sistemi aktivne požarne zaščite (sistemi APZ) se vgrajujejo z namenom omogočiti hitro odkrivanje in javljanje požara, alarmiranje, varno evakuacijo ter učinkovito gašenje.

POŽARNE LOPUTE

Nameščene so na prezračevalnih kanalih na mejah požarnih sektorjev. V kolikor požarne lopute niso vgrajene na meji požarnega sektorja morajo biti ustrezno ognjeodporno zaščitene do meje požarnega sektorja. Namenjene so preprečevanju prehoda dima in toplote v prezračevalne kanale in po prezračevalnih kanalih v druge požarne sektorje. Zaprejo se v primeru požara, krmiljenje je s sistemom javljanja požara ali pa se zaprejo s termičnim sprožilom.

Periodika: 5 let.

Redno vzdrževanje: 2 x letni servis, oz. po navodilih proizvajalca; pogodba za servisiranje z izvajalcem, ki je usposobljen za opravljanje te storitve.

POŽARNA VRATA IN POŽARNE ZAVESE

Preprečujejo širjenje ognja in dima med požarnimi sektorji, običajno so v podzemnih garažah, stopniščih itd. Večinoma so krmiljene s sistemi javljanja požara in se preizkusijo s tem sistemom. Potrdilo o brezhibnem delovanju v večini primerov velja skupaj s sistemom javljanja požara.

Periodika: 5 let.

Redno vzdrževanje: zagotoviti redno vzdrževanje v skladu z navodili proizvajalca.

SISTEMI ZA AVTOMATSKO GAŠENJE (CO₂, PLIN, PRAH)

Sistemi lahko gasijo z različnimi gasili (plin, praški, peno...). V stanovanjskih in poslovnih stavbah se pojavljajo bolj redko, ponekod so samostojne jeklenke (npr. jaški za dvigala, strojnice...)

Periodika: 2 leti.

Redno vzdrževanje: zagotoviti redno servisiranje v skladu z navodili proizvajalca (oz. najmanj 1x letno). Na vsakih 10 let je potrebno narediti ponoven tlačni preizkus jeklenke.

SISTEMI ZA GAŠENJE S POLIVANJEM ALI ŠKROPLJENJEM - ŠPRINKLER

To so avtomatski sistemi, ki na določeni temperaturi sprožijo gašenje preko šobe na mestu požara, sistemi vsebujejo: šprinkler strojnico, cevi in šobe po objektu za gašenje z vodo ali penilom, lahko delujejo tudi kot sistem javljanja požara oziroma so tudi povezani s sistemi javljanja požara. Običajno so v podzemnih garažah ali kletah (razvod rdeče obarvanih cevi).

Periodika: 2 leti.

Redno vzdrževanje: enkrat na leto servis in pregled s strani izvajalca - serviserja, ki je usposobljen za opravljanje te storitve.

Strojnica šprinkler sistema.

VARNOSTNA RAZSVETLJAVA IN EVAKUACIJSKE POTI

Z varnostno razsvetljavo se osvetlijo evakuacijske poti do izhoda na prosto, s čimer je omogočen varen umik ljudi iz objekta tudi v primeru izpada omrežne napetosti. Izvedena mora biti v skladu s standardom SIST EN 1838, če gre za svetilke z lokalnim napajanjem oziroma SIST EN 50171 in SIST EN 50172, kadar gre za centralno napajane svetilke. Svetilke morajo biti skladne s SIST EN 60598-2-22. Zahteve po vgradnji varnostne razsvetljave podaja tehnična smernica TSG-1-001:2010 Požarna varnost v stavbah. Varnostno razsvetljavo je potrebno namestiti: v stavbah s prostori za veliko uporabnikov, v vseh stavbah z evakuacijskimi potmi, po katerih se evakuira več kot 20 uporabnikov in so brez dnevne svetlobe, v stavbah v javni rabi, stavbah s prostori z nevarnimi kemikalijami in z eksplozijsko ogroženimi prostori bruto tlorisne površine nad 100 m². Varnostna razsvetljava je obvezna tudi v industrijskih stavbah in skladiščih s požarno obremenitvijo nad 1000 MJ/m², ko je bruto tlorisna površina objekta večja od 1000 m².

Če je za objekt zahtevana varnostna razsvetljava, jo je potrebno namestiti na:

- » evakuacijskih poteh, osvetlitev v osi evakuacije mora znašati minimalno 1 lux in minimalno 0,5 lux 1 m od osi,
- » na požarnih točkah (gasilniki, hidranti, prva pomoč, ročni javljalniki požara), osvetlitev min 5 lux,
- » na posebno nevarnih delovnih mestih, osvetlitev minimalno 15 lux,
- » v delovnih prostorih, večjih od 50 m² brez dnevne svetlobe,
- » v delovnih prostorih, večjih od 100 m² z dnevno svetlobo,
- » v prostorih, kjer se lahko zbere več kot 50 ljudi,
- » na odrih, večjih od 20 m²,
- » v garderobah, večjih od 50 m²,
- » v skladiščih, večjih od 100 m²,
- » v kuhinjah in pralnicah nad 50 m²,
- » v prostorih za odmor, večjih od 50 m²,

- » v prostorih električnega agregata,
- » v prostorih električnih razdelilcev, če ti napajajo tudi požarne naprave in varnostno razsvetljavo,
- » v prostorih centralnih baterij varnostne razsvetljave.

Evakuacijske poti.

Evakuacijske poti je potrebno določiti tako, da so to najkrajše možne poti iz ogroženih prostorov na prosto. Poti, njihovo število, dolžino, širino ter izhode določa tehnična smernica TSG-1-001:2010 Požarna varnost v stavbah. Označene morajo biti skladno s standardom SIST 1013. Znaki za označitev izhodov in smeri evakuacijskih poti morajo biti nameščeni na vseh glavnih in zasilnih izhodih ter na vseh mestih spremembe nivoja, kot so na primer stopnice in rampe. Nameščeni morajo biti na dobro vidnih mestih v pokončnem položaju na steni ali obešeni s stropa pravokotno na smer gibanja. Spodnji rob znaka naj bo na višini 2,0 do 2,5 m od tal. Osvetljenost znakov mora znašati vsaj 5 luxov.

Vzdrževanje in preizkušanje varnostne razsvetljave.

Zaradi zanesljivosti delovanja je potrebno sisteme zasilne razsvetljave občasno preizkušati. Vzdrževanje predpiše proizvajalec, v večini primerov se priporoča funkcionalni preizkus vsak mesec in vsaj vsakih šest mesecev funkcionalni preizkus do popolne izpraznitve vgrajenih akumulatorjev. Ob tej priložnosti se

izmeri tudi čas delovanja svetilk. Vsaki dve leti je potrebno opraviti pregled o brezhibnosti sistema varnostne razsvetljave s strani za to pooblaščen organizacije. Iztrošena varnostna svetilka predstavlja nevaren odpadki, odstraniti jo je potrebno skladno s Uredbo o ravnanju z odpadki.

Preizkus delovanja vgrajenega sistema je preprost, opravi ga lahko tudi nestrokovna oseba, ki jo lastnik ali uporabnik objekta pooblasti za izvajanje ukrepov varstva pred požarom in jo v požarnem redu zadolži za izvajanje kontrolnih pregledov. Popravilo ali zamenjavo posameznih svetilk lahko opravi vzdrževalec električnih inštalacij brez posebnih pooblastil proizvajalcev.

Tehnično zahtevnejši sistemi varnostne razsvetljave, kjer se svetilke napajajo centralno in je v uporabi samodejni sistem preizkušanja, lahko prav tako kontrolira poučena oseba, seznanjena z bistvenimi tehničnimi značilnostmi in o tem vodi evidenco. Vzdrževanje in odpravljanje napak pa se izvaja skladno z navodili proizvajalca. V tem primeru mora imeti vzdrževalec pooblastilo proizvajalca sistema. [61](#)

Z varnostno razsvetljavo se osvetlijo evakuacijske poti do izhoda na prosto, s čimer je omogočen varen umik ljudi iz objekta tudi v primeru izpada omrežne napetosti.

Evakuacijske poti je potrebno določiti tako, da so to najkrajše možne poti iz ogroženih prostorov na prosto.